

Tisková zpráva

Lucemburk 11. listopadu 2019

Schengenské informační systémy na ochranu hranic jsou dobře koncipovány, ale potřebují včasnější a úplnější údaje, varují auditoři EU

Orgány pohraniční stráže v členských zemích by se měly více zaměřit na to, aby do informačních systémů EU, které podporují ochranu vnějších hranic schengenského prostoru, byly bez prodlení zadávány úplné údaje, uvádí se v nejnovější zprávě Evropského účetního dvora (EÚD). Schengenské informační systémy jsou důležitým nástrojem a příslušníci pohraniční stráže je při hraničních kontrolách používají stále více. Určité údaje však v současnosti nejsou v systémech obsaženy, zatímco jiné údaje jsou buď neúplné, nebo nejsou do systémů zadávány včas. To potom snižuje efektivnost některých hraničních kontrol, upozorňují auditoři.

Vytvořením schengenského prostoru, kdy byly zrušeny hraniční kontroly mezi 22 účastnickými zeměmi a čtyřmi dalšími evropskými zeměmi, se posílila důležitost účinné ochrany a ostrahy vnějších hranic tohoto prostoru, aby se zabránilo trestné činnosti a terorismu a bylo možné kontrolovat migraci. Podle odhadů bylo z rozpočtu EU poskytnuto na zřízení informačních systémů, které mají usnadnit činnost pohraniční stráže, přes 600 milionů EUR.

Auditoři prověřovali, nakolik dobře hlavní informační systémy umožňovaly pracovníkům pohraniční stráže kontrolovat osoby, které vstupují do schengenského prostoru na povolených hraničních přechodech. Těmi jsou pozemní hraniční přechody, přístavy a letiště. Kontroly prováděné za pomoci těchto informačních systémů se týkají osob a věcí, víz a azylu, porovnávání otisků prstů a evidence cestujících. Auditoři realizovali návštěvy ve Finsku, Francii, Itálii, Lucembursku a Polsku.

„Příslušníci pohraniční stráže z údajů v těchto informačních systémech vycházejí při rozhodování o tom, zda určité osobě povolí překročit hranici. Někdy ovšem pro takovéto rozhodnutí ze systému nedostanou dostatečné informace“ uvedla Bettina Jakobsenová, členka EÚD odpovědná za tuto zprávu. „Náš audit se zaměřil na určení těch prvků koncepce a používání těchto systémů, které mohou napomoci pracovníkům pohraniční stráže efektivněji provádět jejich úkoly.“

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních zvláštní zprávy Evropského účetního dvora. Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Schengenské informační systémy jsou obecně dobře koncipovány na to, aby usnadňovaly pohraniční kontroly, a navštívené členské státy celkově splňovaly požadavky příslušných právních předpisů, uvádějí dále auditoři. Některé země však s porovnání s jinými usnadňovaly efektivnější hraniční kontroly a členské státy by mohly informační systémy využívat systematictěji.

Více než polovina příslušníků pohraniční stráže, u nichž auditoři provedli průzkum, někdy umožnila osobám překročit hranice, aniž by nahlédli do příslušných systémů. Auditoři zejména zjistili nesoulad mezi počtem vydaných schengenských víz a počtem zkontrolovaných víz, což by mohlo nasvědčovat tomu, že víza nejsou na všech hraničních přechodech kontrolována systematicky.

Příslušníci pohraniční stráže ne vždy dostávají ze systémů včasné a úplné údaje. Při kontrole určitého jména mohou obdržet stovky výsledků – a to většinou falešně pozitivních, které pak musí zkontrolovat ručně. Podle auditorů jsou v důsledku toho hraniční kontroly nejen méně efektivní, ale zvyšuje se riziko, že budou přehlédnuty skutečné shody.

Dlouhá zpoždění při zavádění řešení IT pro ostrahu hranic a evidenci cestujících do praxe také způsobila, že pohraniční orgány nemohly sdílet důležité informace. Zpoždění negativně ovlivnila rovněž výměnu informací o situaci na hranicích a výměnu údajů o otiscích prstů. Auditoři varují, že opožděné předávání údajů o otiscích prstů může zapříčinit, že za zpracování žádosti o azyl bude odpovědný nesprávný členský stát. Členským státům navíc trvá dlouho, než odstraní nedostatky zjištěné při hodnocení systémů. O těchto hodnoceních auditoři nicméně konstatují, že jsou „podrobná a metodická“.

Auditoři doporučují Evropské komisi, aby prosazovala provádění dalších školení týkajících se informačních systémů, zkvalitnila postupy pro kvalitu údajů, analyzovala nesrovnalosti v kontrolách víz, omezila zpoždění při zadávání údajů a zkrátila dobu potřebnou na odstranění zjištěných nedostatků.

Poznámky pro redaktory

I když má každý stát schengenského prostoru odpovědnost za ochranu svých vlastních hranic, je pro účinnou spolupráci mezi těmito státy nezbytná určitá úroveň harmonizace pohraničních kontrol a také společná vízová politika. V roce 2018 tyto státy vydaly celkem přes 14 milionů krátkodobých schengenských víz. V období od října 2015 do září 2017 udělily Francie, Německo, Itálie, Španělsko a Řecko, což jsou země, které vydaly největší počet víz, téměř 18 milionů víz, ale provedly méně než 14 milionů kontrol. Státy schengenského prostoru rovněž používají více než 200 různých typů národních víz, na jejichž základě je povoleno pohybovat se v schengenském prostoru, která ale nejsou vedena ve společném informačním systému, a informace o nich tedy nejsou sdíleny s ostatními zeměmi.

Počet státních příslušníků třetích zemí, kterým byl na vnější hranici odepřen vstup, se pohyboval od 440 000 v roce 2017 do téměř 500 000 v roce 2009. Mezi lety 2013 až 2017 se počet shod týkajících se hledaných osob nebo věcí na základě záznamů vytvořených původně v jiné zemi téměř ztrojnásobil, a to z 87 000 na 243 000. Měsíční zprávy obsahují přibližně 3 miliony varování ohledně potenciálních problémů s kvalitou údajů z celkového přibližného počtu 82 milionů záznamů.

EU zavedla pět podpůrných informačních systémů: Schengenský informační systém, Vízový informační systém, databázi evropského systému pro porovnávání otisků prstů žadatelů o azyl,

Evropský systém ochrany hranic a systém jmenné evidence cestujících. Členské státy využily dostupné finanční prostředky EU na zkvalitňování informačních systémů pro ochranu hranic jen omezeně.

Zvláštní zpráva č. 20/2019 „Informační systémy EU na podporu ochrany hranic – důležitý nástroj, ale je třeba se více zaměřit na včasnost a úplnost údajů“ je k dispozici na internetové stránce EÚD (eca.europa.eu) ve 23 jazycích EU. Auditoři v minulosti zveřejnili zprávy o souvisejících tématech, například o celních informačních systémech a kontrolách, Schengenském informačním systému a vnější migraci.

Kontakt pro tisk

Damijan Fišer – E: damijan.fiser@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24